

Brønderslev Kommune

Natur og Miljø
Rådhusgade 5
9330 Dronninglund
+4599454545
Raadhus@99454545.dk
www.bronderslev.dk

Kasper Iversen Weidick

+4599454787
Kasper.Iversen.Weidick@99454545.dk

30. januar 2025

Sagsnr.: 09.00.06-P20-2-22

Høring af vådområdeprojekt Stade Mellerup, forud for afgørelse

Vandløbsmyndigheden i Brønderslev Kommune meddeler hermed, at vådområdeprojektet Stade Mellerup ønskes gennemført. Kommunen agter at give relevante tilladelser. Projektet sendes derfor i offentlig høring og fremlæggelsen sker i henhold til § 15 i bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og – restaurering m.v¹.

Samtidig indhentes der udtalelser fra interesserede myndigheder jf. § 14 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og -restaurering m.v.

Projektet er i offentlig høring i 4 uger fra d. 30. januar til og med d. 27. februar 2025.

Efter høringen vurderer kommunen, om der kan meddeles endelig godkendelse efter Vandløbsloven², Naturbeskyttelsesloven³ samt Planloven⁴. Den endelige afgørelse kan påklages til bl.a. Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Indsigelse

Eventuelle kommentar til projektet kan indgives skriftligt til Brønderslev Kommune på raadhus@99454545.dk senest 4 uger efter offentliggørelsen af denne meddelelse.

Beskrivelse af projektet

Brønderslev Kommune har udarbejdet en teknisk forundersøgelse i 2021. Forundersøgelsen blev udarbejdet af COWI, og beskriver et skitseprojekt for et vådområdeprojekt. Brønderslev Kommune har efterfølgende ansøgt om tilskud til projektet i 2021. Landbrugsstyrelsen har meddelt tilskud til realisering af et vådområdeprojekt den 14. marts 2022. Tilsagnet omfatter en detailprojektering af vådområdeprojektet. Tilsagnet omfatter bl.a. en

¹ BEK nr 834 af 27/06/2016

² LBK nr 1217 af 25/11/2019

³ LBK nr 927 af 28/06/2024

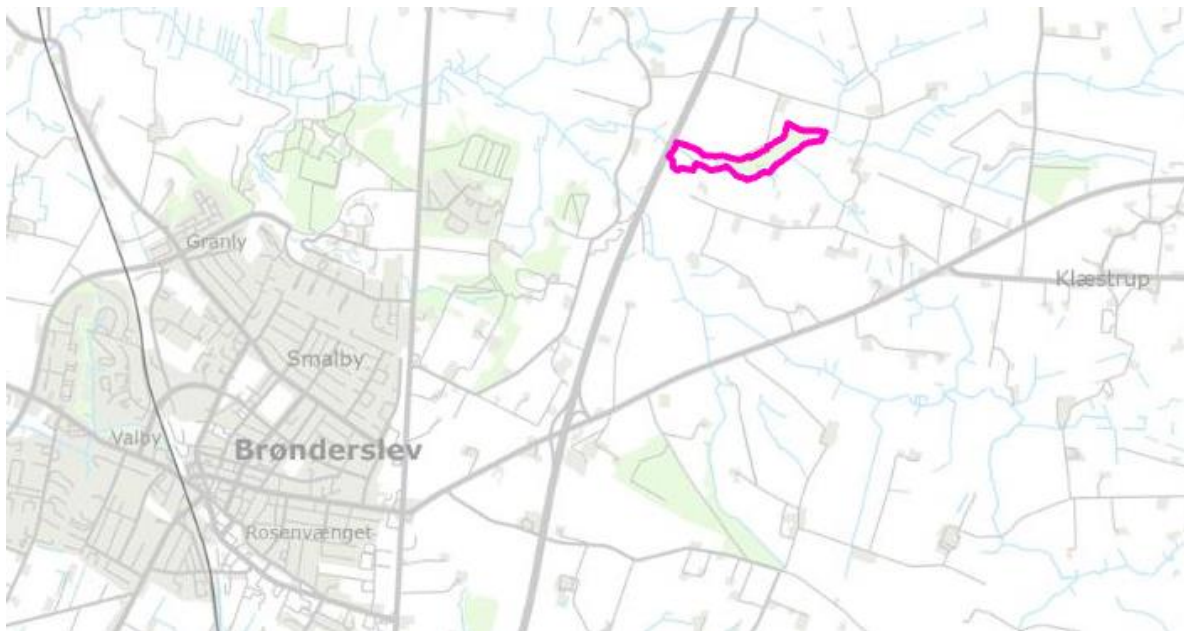
⁴ LBK nr 572 af 29/05/2024

detailprojektering af de tekniske forhold, som skal udføres. Tilsagnet dækker desuden alle udgifter til anlægsomkostninger. Tilskuddet består af 75 % midler fra EU, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne, og 25% midler fra Miljø- og Fødevarerministeriet.

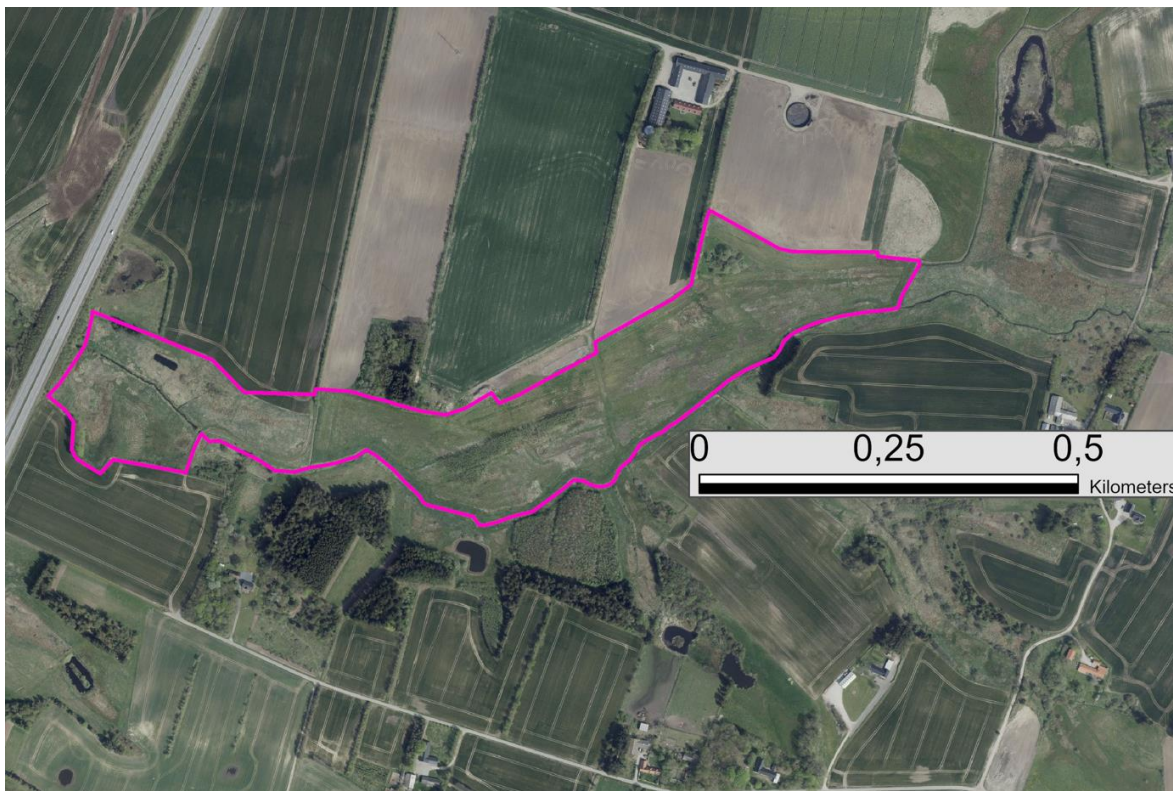
Projektområdet

Projektområdet er beliggende nordøst for Brønderslev by, på den østlige side af Hirtshalsmotorvejen langs Stade-Mellerup Bæk vandløbs st.nr. 8082 m til 9365 m. Stade-Mellerup er et kommunalt vandløb der løber til Ryå med udløb i Limfjorden ved Nibe Bredning. Projektafgrænsning er på 15,15 ha, og er fastlagt i samarbejde med Landbrugsstyrelsens jordfordeler og de involverede lodsejere. Der er indgået skriftligt aftale med hver enkelt lods ejer, som kan blive berørt af de ændrede afvandingsforhold. Projektområdet fremgår på figur 1 og 2.

Projektområderne indenfor projektområdet er overvejende drænedede arealer med opland til Stade-Mellerup Bæk. Vådområdets kvælstofreduktion opnås ved overrisling af projektområdet med drænvand fra eksisterende grøfter og dræn samt ved ekstensivering af landbrugsdriften. Den forventede kvælstofreduktion er i beregnet til 1.406 tons kvælstof pr. år.

Figur 1, teknisk kort for projektområdet ved Stade-Mellerup bæk. Projektområde er omkranset med en magenta linje.

Figur 2, ortofoto viser projektområdet ved Stade-Mellerup bæk. Projektområde er omkranset med en magenta linje.

Formål

Formålet med vådområdeprojekt er at reducere udledningen af kvælstof til Limfjorden. Projektet vil samtidig reducere udledningen af klimagasser og forbedre muligheden for en øget naturkvalitet i projektområdet. Reduceringen sker gennem overrisling af vand fra omkringliggende omdriftsarealer og hævnning af det generelle grundvandsniveau på projektarealet.

Overordnet om projektet

Vådområdeprojektet har fokus på at afbryde grøfter og dræn og skabe overrisling i projektområdet.

Overordnet set består vådområdet af flg. anlægsarbejder:

- Etablering af arbejdsplads
- Evt. udlægning og intern håndtering/flytning af køreplader
- Rydning af pil, krat og buske, hvor det forhindrer anlægsarbejdet
- Grave søgerender til identificering af dræn
- Sløjfning af interne dræn og drænbrønde
- Sløjfning og tildækning af eksisterende grøfter
- Udefrakommende dræn føres til overrisling via rørlægning og/eller via nye grøfter
- Ændret forløb af grøft, der føres til overrisling via ny grøft

- Afværgeforanstaltninger ved eksisterende markvej i projektområdet
- Retablering af køreveje og kørespor

Sløjfning af interne dræn

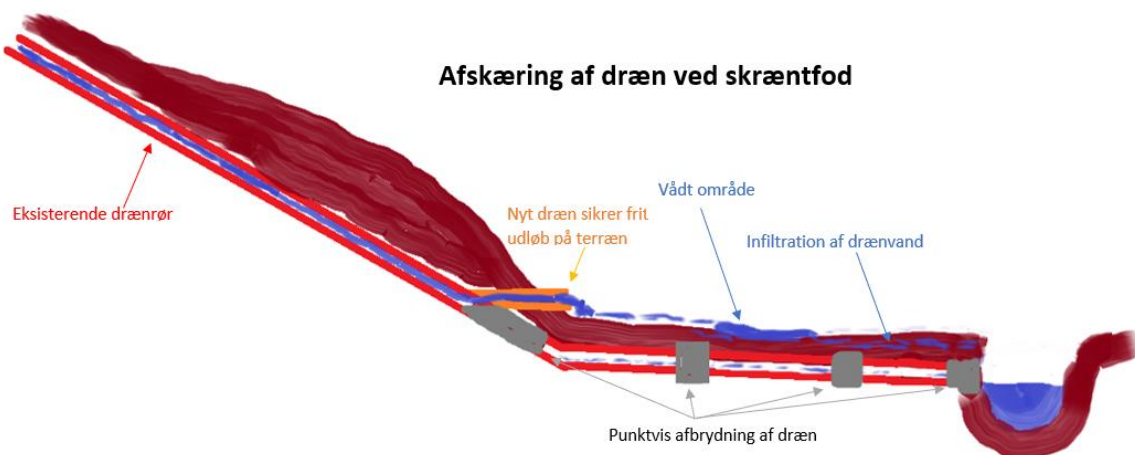
Der er erfaringsmæssigt en del usikkerhed omkring det faktiske antal dræn i vådområdeprojekter, idet der ofte kan være foretaget ændringer i marken eller lavet nye dræn/grøfter, som ikke fremgår af de indhentede drænplaner fra den tekniske forundersøgelse. Desuden kan nogle dræn være sløjfet eller ude af funktion, eller måske være ført frem til andre grøfter eller andre dræn. Antallet og placeringen af detaildræn og hoveddræn er derfor kun retningsgivende.

De dræn/hoveddræn og grøfter, der alene afvander fra et opland, som ligger inden for det kommende vådområde, kan afbrydes/sløjfes uden videre foranstaltninger.

Håndtering af dræn udenfor projektområdet

De dræn, der afvander arealer uden for projektområdet, skal afbrydes så drænvandet kan ledes til overrisling på terræn indenfor projektområdet, hvor de topografiske forhold tillader det.

Generelt er faldet i området så stort, at der i relativ kort afstand fra projektgrænsen kan åbnes dræn frit på terræn uden påvirkning uden for projektområdet. Dræn afskæres som vist herunder på figur 3. Hvis ikke dræn kan afskæres og få frit udløb på terræn, så skal der afømmes en kile foran udløbet af drænet som skal sikre frit udløb.

Figur 3, Principskitse for afskæring af dræn, der afvander uden for projektområdet.

Søgerender for dræn udenfor projektområdet

Drænledninger, der afvander udenfor projektområdet skal lokaliseres vha. søgerender. Søgerenden skal udgraves med en graveskovl på minimum 40 cm bredde. Søgerenderne udgraves ned til intakte aflejringer eller maksimum 1,4 m under terræn. Der formodes at være ca. 10-15 drænledninger indenfor søgerenderne. De lokaliserede drænledninger skal omlægges til afledning via lukkede rørledninger og/eller i nye åbne grøfter

Omlægning af dræn til lukket rørledning i ø110 PVC

Dræn, der afvander udenfor projektområdet, skal som udgangspunkt omlægges til afledning i lukkede rørledninger. Indledningsvist skal drænen lokaliseres ved tværgående søgerender.

Der, hvor afstanden mellem terræn og drænledningen i søgerenden, er større end 0,75 m, skal omlægningen etableres i en ny lukket rørlægning.

Når drænledningerne er fundet vha. af søgerenderne, skal drænen omlægges til afledning i rørledning efter nedenstående princip, hvis dybden er større end 0,75 m.

Rørlægning skal have startpunkt, der hvor drænet er fundet i søgerenden. Den opmålte drænkote i søgerenden udgør startkoten for drænledningens omlægning i rør. Rørlægning etableres med minimum 1 promilles fald i retning mod lavere liggende arealer. Ved rørets udløbspunkt, skal der være minimum 15 cm frit udløb under røret, så drænvandet kan strømme frit ud fra rørets udløbspunkt.

Når afstanden mellem den ny rørledning og terræn bliver mindre end 0,75 m kan forløbet ændres til en åben grøft.

Omlægning af dræn til nye grøfter

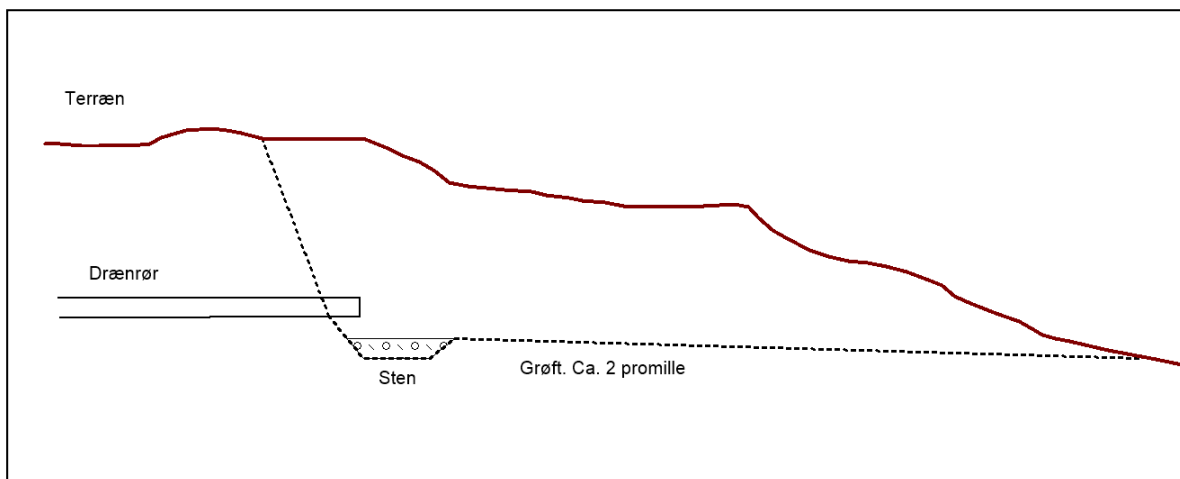
Før etablering af nye grøfter etableres, skal entreprenøren finde de dræn, som skal afvande til grøfterne. Der skal udgraves tværgående søgerender på tværs af drænforløbene ved projektgrænsen, indtil drænen findes.

Der, hvor afstanden mellem terræn og de eksisterende drænledninger, der findes i søgerenderne, er mindre end 0,75 m, skal omlægningen etableres i nye åbne grøfter. Tilsynet kan dog beslutte, at principperne ændres, hvis de faktiske forhold er mere egnede til afledning i rørledninger.

Ud fra den opmålte drænkote i søgerenden beregnes startkoten for grøftens etablering som beskrevet nedenfor. Slutpunktet for grøften er terrænkoten.

Bundkoten for grøftens startpunkt fastsættes med udgangspunkt i drænledningens kote, når denne er fundet ved søgerenderne.

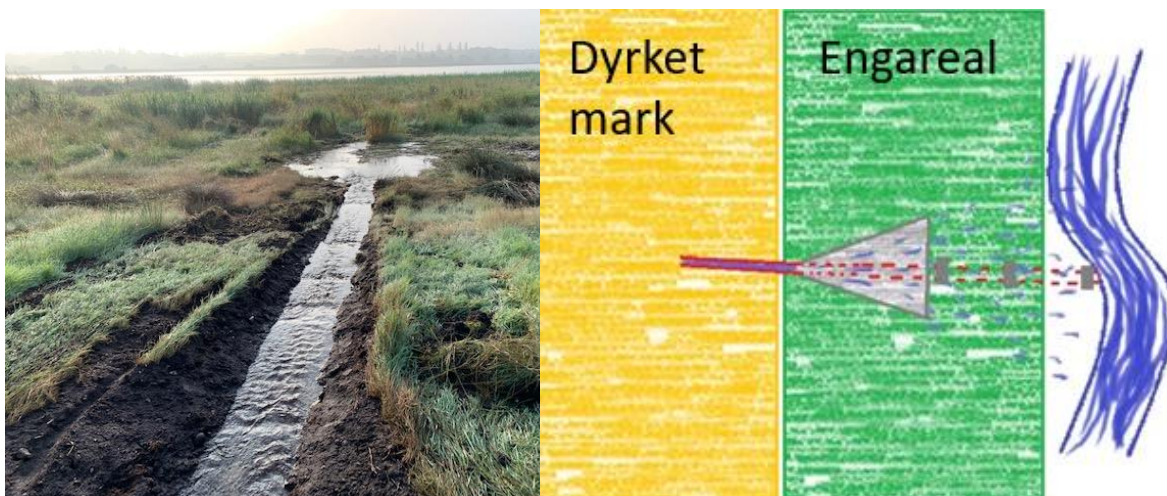
Der skal være frit både horisontalt og vertikalt omkring drænrørets udløbspunkt som vist på figur 4. Bundkoten på grøftens startpunkt skal etableres 10-15 cm under drænledningens udløbspunkt med henvisning til nedenstående principtegning på figur 4.

Figur 4, Princip for omlægning af drænledning til en åben grøft.

Skråningsanlægget omkring rørets udløbspunkt skal erosionssikres med græstørv og eller sten i \varnothing 10-15cm. Tilsynet kan beslutte at undlade erosionssikringen, hvis det vurderes, at skråningsanlægget er stabilt.

De nye grøfter udgraves med en bundbredde på 0,4 m og et skråningsanlæg på 1:1. Skråningsanlægget skal være lidt lavere omkring drænrørets udløbspunkt i grøften. Budlinjefaldet på de nye grøfter skal minimum være 1 promille medmindre andet aftales med tilsynet.

Figur 6 Billedet af princip for etablering af en kile ved udløbspunkt fra en grøft. Figur 5, tegning af princip for etablering af en kile ved udløbspunkt fra en grøft.

De nye grøfter skal have udløb på terrænet indenfor projektområdet. Ved hvert udløbspunkt skal der udgraves en kile, så drænvandet kan overrisle diffust på terrænet som vist i figur 5, og 6.

Udgravning af nye grøfter medfører, at der skal opgraves og håndteres overskudsjord. Overskudsjorden skal håndteres indenfor projektområdet som beskrevet nedenfor.

Genanvendelse til opfyldning af eksisterende grøfter indenfor projektområdet, hvis afstanden mellem opgravning og sluthåndtering er mindre end 100m. Når alle grøfter er sløjfet og opfyldt til terrænniveau, kan overskudsjorden udlægges i et maksimalt 10-20 cm tykt lag

indenfor projektområdet, men udenfor §3 arealer. Der må ikke planeres overskudsjord indenfor en afstand på 20 m fra udløbspunkterne fra nye rør og grøfter.

Der kan af praktiske årsager, blive behov for at foretage mindre ændringer i de projekterede nye grøfter. Sådanne ændringer skal godkendes af tilsynet, inden de foretages.

Omlægning af eksisterende grøft

Indenfor projektområdet findes en åben grøft, som har et forløb med afvanding udenfor projektområdet. Grøftens nuværende forløb afvander til en drænbrønd, som skal sløjfes, hvorfor grøftens forløb skal omlægges.

Grøftens forløb skal ændres til en direkte sydlig retning med udløb på terræn i et paddeskrab indenfor projektområdet som anvist på figur 7.

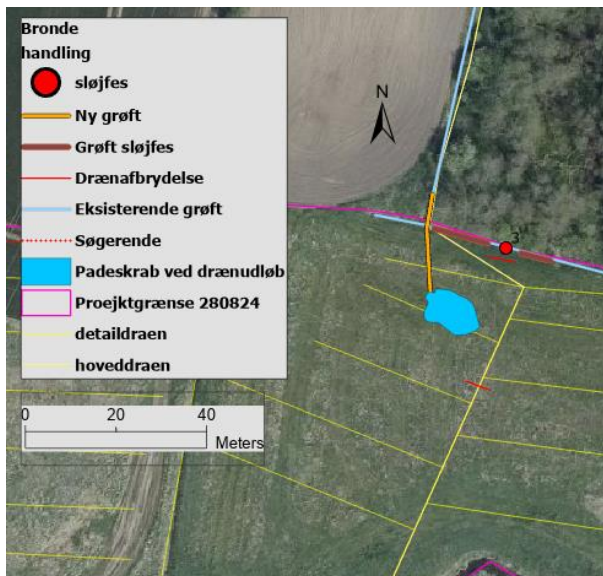
Omlægning af grøften er projekteret til ca. 22 m. Grøftens startpunkt skal etableres med den faktiske bundkote i grøften (ca. 15,00-15,20) i den eksisterende grøft. Grøftens slutpunkt etableres i kote 14,00 med direkte udløb i et paddeskrab. Ved indløb til paddeskrab er terrænkoten ca. 14,50. Entreprenøren skal påbegynde gravearbejdet fra udløbspunkt i paddeskrab og opstrøms retning mod i eksisterende grøft. Der hvor ny grøft krydser eksisterende grøft skal skråningsanlæg stabiliseres med græstørv. Det estimeres, at udgravning svarer til ca. 0,6 m³ jord pr. løbende meter.

Etablering af paddeskrab

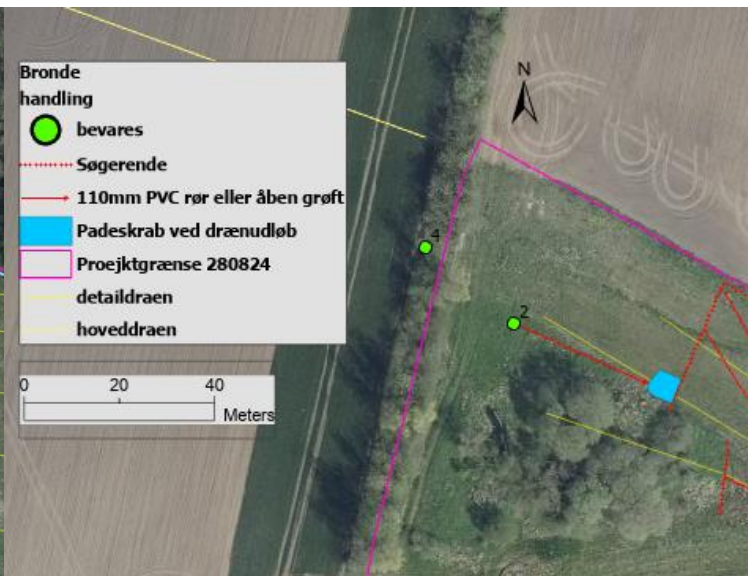
Ved to af de planlagte udløbspunkter skal der etableres "paddeskrab" som vist på figur 7 og 8. Formålet er at skabe en lidt længere opholdstid for drænvandet. Paddeskrab etableres som en uddybning i terræn til max 80 cm under eksisterende terræn. Skråningsanlæg i paddeskrab skal være 1:1. Der skal være en jævn overløbskant af græstørv ved afløbet i paddeskrabet. Overskudsjord planeres indenfor lokalområdet i max 10 cm lagtykkelse eller anvendes til opfyldning af lokale grøfter.

Ved det vestlige paddeskrab tilføres overfladevand via en ny grøft (se figur 8). Grøftens bundkote indløber i paddeskrabet i kote ca. 14,00m. Terræn er ca. 14,50 ved grøftens indløbspunkt. Paddeskrabet skal være ca. 80m² og bunden af paddeskrabet udgraves til kote ca. 13,72.

Ved det østlige paddeskrab tilføres drænvandet via en drænledning (se figur 7). Paddeskrabet skal være ca. 40 m². Der skal være frit udløb fra drænledningen i paddeskrabet. Udløbskoten på drænledningen i paddeskrab kan først fastlægges under anlægsarbejdet, når entreprenøren har etableret et nyt afløb (110mm PVC ledning) fra brønd nr. 2. Bunden af paddeskrabet udgraves til ca. 0,6-0,8 m under terræn.

Figur 7 skitse af placering af det vestlige padeskrab ved omlægning af eksisterende grøft.

Figur 8 skitse af placering af den østlige padeskrab ved udløbspunkt fra ny rørlægning i 110mm PVC rør.

Sløjfning eksisterende grøfter

De interne grøfter skal sløjfes med henblik på at stoppe dræningen i området.

Der skal sløjfes 3 grøfter med en samlet længde på ca. 40 m. Alle tre grøfter ligger indenfor den nordvestlige del af projektområdet.

Sløjfning af drænbrønde

I forlængelse af den tekniske forundersøgelse, er der fundet flere drænbrønde i projektområdet. Nogle af drænbrøndene indenfor projektområdet skal sløjfes, mens andre drænbrønde skal bevares.

Det forventes, at der skal fjernes 4 brønde indenfor projektområdet. Der skal søges efter alle de drænbrønde, der skal sløjfes. Nogle drænbrøndene er af beton, mens andre er af plastik.

Drænledninger, der afvander udenfor projektområdet, og gennemløber drænbrøndene, skal omlægges, når brøndene sløjfes.

Brøndene sløjfes ved fjernelse af dæksler og øverste brøndringe til minimum 60 cm under terræn. Alle optagne brøndmaterialer fjernes og bortkøres til godkendt modtageplads eller afsættes til genbrug.

Indløb og afløb til brøndene gennemgraves og aflændes. Brøndhullerne fyldes med jord, der afrømmes fra området omkring brønden.

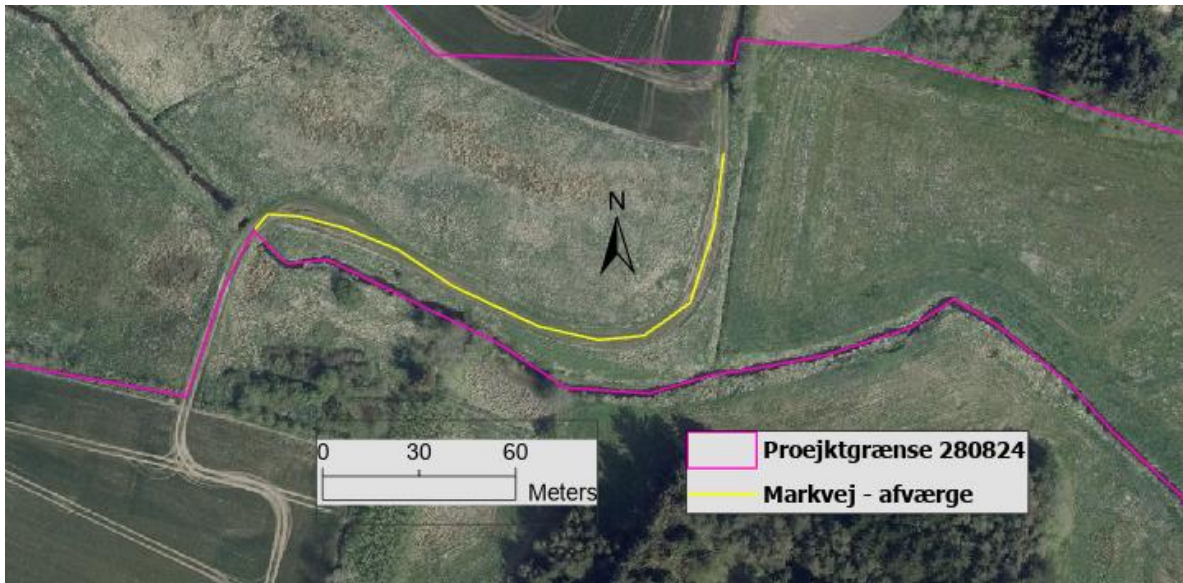
Afværgeforanstaltning af eksisterende markvej

Der er en eksisterende markvej, der går gennem projektområdet, som det fremgår af figur 9. Det forventes, at arealer omkring markvejen kan blive lidt mere fugtige, når vådområdeprojektet er realiseret herunder afbrydelse af lokale detail- og hoveddræn.

Der skal etableres afværgeforanstaltninger med henblik på at sikre, at markvejen forsat kan anvendes.

Vejarealet kan fx forbedres ved, at markvejen forbedres med udlægning af bundsikringsmateriale. Der kan evt. foretages en forbedring af afvandingen af overfladevand ved etablering af få drænledninger under markvejen

Det kan også være nødvendigt at supplere afvandingen under markvejen med almindelige drænledninger (Ø10cm plastrør). Evt. drænledning skal etableres terrænnært (max 50 cm under terræn), så den ikke forårsager dræning af området. Afledning udenfor markvejens trace skal foregå i lukket rør (fx Ø110cm PVC)

Figur 9 Forløb af markvej, hvor der skal vurderes nærmere for etablering af afværgeforanstaltninger

Risiko for okkerudvaskning.

Projektområdet er kategoriseret som "ikke okkerklassificeret". Ved projektets gennemførelse omlægges arealerne ved til Stade-Mellerup Bæk og vandstanden i projektområdet hæves. Den hævede vandstand indenfor projektområdet forventes at mindske risikoen for eventuel okkerudvaskning indenfor området.

Myndighedskrav

Bekendtgørelse af lov om vandløb (Vandløbsloven)

Realiseringen af vådområdeprojektet forudsætter en godkendelse efter vandløbslovens § 16 om regulering af vandløb jf. vandløbslovens § 17. Ifølge vandløbslovens § 17 må vandløb kun reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse, jf. §16 forstås regulering af et vandløb som ændring af vandløbets skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg, medmindre foranstaltningerne er omfattet af kapitel 8 eller kapitel 10.

Projektområdet er i dag afvandet via drænledninger og grøfter, der afleder til Stade-Mellerup bæk.

Flere drænledninger afvander udenfor projektområdet og ind i projektområdet. For at sikre afvandingen, udenfor projektområdet, skal disse drænledninger omlægges til afledning med overrisling indenfor projektområdet. Indenfor projektområdet afbrydes interne detaildrænledninger ved direkte overgravning.

Drænarbejderne vil betyde, at arealerne i projektområdet vil blive mere fugtige end ved de nuværende forhold og arealerne vil få en mere naturlig hydrologi.

Vådrområdeprojektet medfører ingen fysiske ændringer i Stade-Mellerup bæk og projektet påvirker derfor ikke vandføringen i vandløbet.

Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse (Naturbeskyttelsesloven)

Gennemførelse af projektet forudsætter desuden en dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3. Ifølge naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke foretages ændringer i tilstanden af naturbeskyttede arealer. Dog kan kommunen i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen, som der står i § 65, stk. 2.

Det afgrænsende projektområde (figur 2), består både af landbrugsarealer og naturarealer.

Projektområdet består af en mosaik af dyrkede marker, ugræssede enge, lysåbne og tilgroede moser, overdrevsskrænter og enkelte vandhuller. Der er i forbindelse med forundersøgelsen, foretaget en udvidet feltkortlægning af alle § 3-beskyttede arealer indenfor projektområdet. Det er vurderet, at naturarealerne ikke vil blive negativt påvirkede ved gennemførelse af vådområdeprojektet.

Habitatbekendtgørelsen

I henhold til Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter⁵ skal der, før der træffes afgørelse, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (§ 6 stk. 1).

I forundersøgelsen er det vurderet, at påvirkningen fra vådområdeprojektet ikke vil forringe levevilkårene for dyre- og plantearter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV.

Ingen af de plantearter, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens bilag 5 findes i projektområdet. Disse arter bliver derfor ikke påvirket af projektet.

På grund af projektets begrænsede omfang, vurderes det desuden i forundersøgelsen at vådområdeprojektet ingen konsekvenser har for de internationale naturbeskyttelsesområder.

⁵ BEK nr 1098 af 21/08/2023

Bekendtgørelse af lov om planlægning (Planloven)

Desuden skal der foretages en screening iht. Planlovens bestemmelser om VVM og ifølge planlovens § 35, stk. 1 skal kommunen give tilladelse til ændringer af anvendelsen af ubebyggede arealer, der ligger i landzone.

Kulturhistoriske interesser og arkæologisk overvågning

Projektet har været i høring hos Vendsyssel Historiske Museum. Museet har tilkendegivet, at der skal udføres tilsyn (arkæologisk overvågning) med alt anlægsarbejder, når der graves indenfor projektområdet. Det gælder både ved afbrydelse af drænledninger og ved omlægning af dræn til overrisling.

Tidsplan

Godkendelse efter vandløbsloven samt dispensation efter Naturbeskyttelseslovens §3, og vurdering om påvirkning af Natura 2000-område og dens udpegningsgrundlag forventes udsendt slut februar 2025.

Afgørelse efter Planlovens bestemmelser om VVM udsendes separat og forventes udsendt slut februar.

Klagefrist i henhold til godkendelse efter vandløbsloven forventes at udløbe slut marts 2025. Anlægsarbejdet forventes at være gennemført start juli 2025.

Med venlig hilsen

Kasper Iversen Weidick

*Naturmedarbejder
Natur og Miljø*

Kopi af høringsdokumentet sendes til følgende

Berørte lodsejere

Danmarks Naturfredningsforening (Hovedkontor) - dnbroenderslev-sager@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening (Samrådet) - thorkild.kjeldsen@mail.tele.dk

Danmarks Naturfredningsforening (Brønderslev) - dn@koushede.dk

Dansk Botanisk Forening - mette.due@gmail.com

Dansk Ornitologisk Forening (Hovedkontor) - natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening (Nordjylland) - broenderslev@dof.dk

Miljøstyrelsen - mst@mst.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund - post@sportsfiskerforbundet.dk

Brønderslev Lystfiskeriforening - formand@b-l-f.dk

Kystdirektoratet - kdi@kyst.dk

Fiskeriinspektoratet - mail@fiskeristyrelsen.dk og frederikshavn@fiskeristyrelsen.dk

Friluftsrådet - fr@friluftsraadet.dk

Slots- og Kulturstyrelsen - post@slks.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark - nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Dansk Fritidsfiskerforbund - teamstr@gmail.com

Aktive Fritidsfiskere i Danmark, - afid@aktivefritidsfiskere.dk